

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dla projektu
Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Kcynia

1. WSTĘP	3
a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	3
b) zmiana Studium jako uwarunkowanie dla prognozy	4
c) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	5
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
a) Charakterystyka stanu środowiska oraz istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	5
b) powiązania gminy z systemem przyrodniczym	10
c) ogólna charakterystyka stanu środowiska oraz istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	10
3. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN WPROWADZANYCH PRZEZ ZMIANĘ STUDIUM ORAZ ICH POTENCJALNY WPŁYW NA ROZWÓJ GMINY	12
Zmiany wprowadzane do Studium	12
Wpływ wprowadzanych zmian na zmiany liczby ludności	14
Wpływ wprowadzanych zmian na rozwój i profil gospodarczy gminy	14
Wpływ wprowadzanych zmian na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy	15
4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO – WYNIKAJĄCE ZE ZMIAN WPROWADZONYCH DO STUDIUM	15
Wprowadzenie złóż surowców	15
5. USTALENIA KOŃCOWE	17
a) potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (tzw. „opcja zerowa”).	17
b) analiza możliwości zastosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem wdrażania ustaleń projektu Studium	17
c) analiza możliwości rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru	17
d) propozycja monitoringu skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	17
e) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	17
f) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	17

2024 r.

1. Wstęp

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Obowiązek sporządzenia prognozy do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 roku Nr 199 poz. 1227).

Zgodnie z powyższą ustawą, prognoza powinna

- zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje monitoringu - dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

- określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska
- b) prognozowane zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (tzw. „opcja zerowa”),
- c) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- d) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

- przedstawiać:

- a) analizę możliwości zastosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Studium, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) analizę możliwości rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym projekcie Studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Proponowany zakres niniejszej prognozy, zgodnie z art. 57 powyższej ustawy, został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe i pomocnicze:

- Opracowanie ekofizjograficzne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- gminny program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego wraz z materiałami towarzyszącymi,
- Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego,
- Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla województwa kujawsko-pomorskiego,

- raporty o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego z lat 2000-12 (WIOŚ)
- dane Głównego Urzędu Statystycznego
- Ocena stanu sanitarnego województwa kujawsko-pomorskiego (opracowanie Państwowy Wojewódzki Inspektor sanitarny w Bydgoszczy)
- inne dane, informacje, opracowania pozyskane w trakcie sporządzania Studium (głównie pochodzące z urzędu gminy)
- www.geoportal.gov.pl, <http://geoportal.rdos-bydgoszcz.pl>, www.stat.gov.pl, GoogleEarth

b) zmiana Studium jako uwarunkowanie dla prognozy

Podstawowe znaczenie dla niniejszej Prognozy ma fakt, że została ona wykonana dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W przypadku zmiany Studium, prognoza odnosi się wyłącznie do wprowadzanych zmian – poprzez ocenę bezpośredniego i pośredniego wpływu dokonywanych zmian na procesy rozwojowe, które będą zachodziły w gminie – prognozuje ich konsekwencje w zakresie oddziaływań na środowisko. Prognoza pomija więc pozostałe ustalenia Studium – które nie są przedmiotem danego procesu planistycznego i na które wprowadzana zmiana nie będzie mieć wpływu. Wszystkie te ustalenia Studium, poza wprowadzanymi zmianami – były przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko na etapie tworzenia obowiązującego dotąd Studium, które obecnie podlega zmianie.

Podkreślić należy, że pojęcie „zmiany Studium” nie jest jednoznaczne i każdorazowo może mieć inny charakter. Z formalnego punktu widzenia, zmianą może być zarówno wprowadzenie pojedynczych „nowych zagadnień” do przestrzeni gminy (jak na przykład wprowadzenie nowego gazociągu, czy zmiana przeznaczenia terenu w pojedynczej miejscowości umożliwiającej rozwój innej, niż zakładano wcześniej działalności) ale także może nią być bardzo gruntowna zmiana struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy (to jest całościowa zmiana koncepcji rozwoju gminy, z wyznaczeniem „od nowa” stref polityki przestrzennej, zmianą przeznaczenia terenów w wielu miejscowościach, zmianą ustaleń szczegółowych dotyczących parametrów zagospodarowania; w praktyce zmiana o takim charakterze jest tożsama ze sporządzeniem od podstaw Studium). Na uwagę zasługuje też fakt, że zmiana Studium może mieć charakter jednoznacznie przestrzenny (zmiana ustaleń dla określonego terytorium, bez zmiany jakichkolwiek parametrów zagospodarowania – taka sytuacja ma miejsce, gdy w przestrzeni gminy wyznacza się nowe przestrzenie dla realizacji funkcji, które zostały już wcześniej do Studium wprowadzone a zasady ich realizacji - określone) lub być związana wyłącznie z ustaleniami dotyczącymi charakteru zagospodarowania (odmienne ustalenia w części tekstowej – ale nie znajdujące swojego wyrazu na rysunku Studium) lub też może mieć charakter mieszany. Wreszcie należy podkreślić, że zmiana Studium może być powodowana czynnikami endogennymi (to znaczny wola i aspiracjami rady gminy w kierunku określenia innych niż dotąd kierunków rozwoju gminy), jak i egzogennymi (zmiana wymuszona przepisami prawa – nakazującymi uwzględnienie pewnych zagadnień w Studium).

23 lutego 2023 roku, Rada Miejska w Kcyni podjęła uchwałę nr LVIII/443/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kcynia. W uchwale napisano, że „Przedmiotem zmiany studium jest ujawnienie udokumentowanych złóż kopalin”.

W przypadku analizowanego projektu Studium, zmiana dotyczy wyłącznie zagadnienia uwzględnienia złóż kopalin. Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze, w przypadku udokumentowania złóż kopalin, należy je wnieść do Studium. W przypadku gminy Kcynia wymóg ten nie był respektowany – obecnie wprowadza się nie tylko złoża, ale także tereny górnicze, co wskazuje, że część złóż jest eksploatowana.

Nie jest to więc zmiana wprowadzana jako wyraz nowych aspiracji rady gminy, a jest to zmiana wymuszana przez przepisy odrębne. Zmiana taka ma więc przede wszystkim charakter „techniczny” – to znaczy służy uzupełnieniu Studium o dotąd pomijane uwarunkowanie rozwoju gminy, jakim jest stwierdzenie na jego terenie nowych złóż kopalin oraz terenów górniczych. Co ważne – wprowadzenie do Studium nowych złóż kopalin nie jest równoznaczne z ich eksploatacją. Ta zmiana dotyczy warstwy uwarunkowań a nie warstwy ustaleń Studium. Główną ideą nakazującą wprowadzenie złóż kopalin do Studium, jest konieczność posiadania aktualnego dokumentu Studium, zgodnego z wymaganiami formalnymi. Oczywiście zidentyfikowanie występowania kopaliny często wiąże się w planami jej eksploatacji, ale to nie zamiar eksploatacji jest podstawą do wniesienia ich do Studium, a sam fakt ich występowania. W przypadku analizowanego projektu Studium wprowadza się 28 złóż kopalin oraz 14 terenów górniczych. Poza jednym złożem surowców ilastych ceramiki budowlanej, są to złoża kruszywa naturalnego, piasków i żwirów.

c) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Przedstawione powyżej geneza i zakres dokonanych zmian jest najważniejszym uwarunkowaniem dla niniejszej Prognozy – niezbędnym dla zrozumienia przyjętej metodologii oraz ograniczenia zakresu prognozy do zmian wprowadzanych w jego ustaleniach.

Teoretycznie prognoza powinna zostać dokonana dla wprowadzanych zmian, w odniesieniu do konkretnych lokalizacji, których zmiany te dotyczą, dla następujących aspektów środowiska:

- a) system Natura 2000
- b) różnorodność biologiczna,
- c) ludzie,
- d) zwierzęta i rośliny,
- e) woda,
- f) powietrze,
- g) powierzchnia ziemi,
- h) krajobraz,
- i) klimat,
- j) zasoby naturalne,
- k) zabytki i dobra kultury,
- l) dobra materialne.

Jednak tak specyficzny cel, jaki w tym wypadku wiąże się z wprowadzaną zmianą (względy wyłącznie formalne i dotyczące aktualizacji uwarunkowań, ujawnieniu i nazwaniu zasobów, które zawsze znajdowały się na terenie gminy, ale nie zostały zidentyfikowane podczas sporządzania poprzedniej wersji dokumentu Studium) – determinuje charakter prognozy.

2. Ogólna charakterystyka gminy

a) Charakterystyka stanu środowiska oraz istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

¹Gmina Kcynia to gmina wiejsko-miejska położona w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Gmina Kcynia jest jedną z pięciu gmin powiatu nakielskiego. Leży w północnej części Pojezierza Gnieźnień-

¹ Autor całości rozdziału – Michał Leszczyński, za „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

skiego, wchodzącego w skład Pojezierza Wielkopolskiego. Kcynia położona jest przy granicy z woj. wielkopolskim i sąsiaduje z gminami: Szubin, Nakło, Sadki, Żnin (województwo kujawsko – pomorskie) oraz Gołańcz i Wapno (województwo wielkopolskie). Gmina Kcynia należy do największych pod względem powierzchni gmin województwa kujawsko – pomorskiego. Powierzchnia gminy wynosi 29 663 ha, w tym obszar miasta zajmuje 684 ha, a obszar wiejski 28 979 ha. W ogólnej strukturze gruntów dominują tu użytki rolne, duży udział stanowią również grunty leśne, które są jednak skoncentrowane w części północnej. Kcynia jest ważnym węzłem komunikacyjnym. W Kcyni rozchodzą się drogi do Chodzieży, Gołańczy, Janowca Wlkp., Nakła, Szubina, Wągrowca, Wyrzyska i Żnina.

Pod względem geograficznym obszar zlokalizowany jest, według regionalizacji fizjogeograficznej Polski Kondrackiego (1994), na terenie makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego, mezoregionu Pojezierze Chodzieskie pomiędzy Doliną Środkowej Noteci a doliną Wełny, na wschodzie mezoregionu znajduje się rytna jezior Żnińskich. Teren został ukształtowany przez lodowiec fazy poznańskiej i leszczyńskiej, charakteryzuje się niewielkimi wzniesieniami maksymalnie do 200 m. Na obszarze planowanej inwestycji teren wznosi się od 71,8 m n.p.m. w miejscowości Laskownica do wysokości ok. 112,8 m n.p.m. w miejscowości Iwno. Region charakteryzuje się niską lesistością, dominują pola uprawne. Warunki klimatyczne charakteryzują się występowaniem łagodnych zim i chłodnych lat, niską średnią roczną wielkością opadów nie przekraczającą 550 mm.

Gmina Kcynia zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn znajduje się w dzielnicy nadwiślańskiej. Klimat na tym terenie określany jest jako umiarkowany, ciepły, przejściowy, który kształtowany jest przez słabe wpływy znad Morza Bałtyckiego. Średnioroczna suma opadów na obszarze gminy wynosi około 500 mm. Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi od 210 do 220 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi ok. -2°C, a w lipcu ok. 18°C, średnia roczna temperatura wynosi około 8°C. Na analizowanym obszarze dominują wiatry zachodnie, w następnej kolejności południowo-zachodnie i północno-zachodnie.

Głównym elementem środowiskowym projektowanego obszaru są agrocenozy z dominującymi polami zbóż, poprzedzielanych licznymi miedzami oraz pozostawionymi nieużytkami. Na terenie gminy dominują gleby piaskowe i pseudobielicowe z klas bonitacyjnych IVb, V i VI. Zaliczane są one do gleb najsłabszych. Powstały one na skutek wylugowania i zakwaszenia gleb brunatnych. Lepsze gleby występują na południu gminy. Można tam spotkać gleby brunatne właściwe o klasach bonitacyjnych II i III. Okazjonalnie, w zagłębieniach międzymorenowych występują zdegradowane czarne ziemie, torfy niskie i gleby mułowe. Na płaskich fragmentach wysoczyzny występują gleby płowe. Na zboczach pradoliny Noteci występują gleby klas IV a, III b, lokalnie III a.

Pod względem hydrograficznym Gmina Kcynia znajduje się na obszarze zaliczanym do rejonu wodnego Warty, który to wchodzi w skład dorzecza Odry. Sieć hydrologiczna gminy zdominowana jest przez sąsiedztwo Noteci, która stanowi jej północną granicę. Tym samym większość cieków płynących lub przepływających przez tereny gminy stanowi dopływy Noteci. Szczególnie wyraźnie widoczna jest nierównowaga w rozłożeniu cieków wodnych na terenie gminy, większość z nich skupia się po zachodniej stronie gminy, gdzie zlewają się do rzeki Kcynki, która następnie wpada do Noteci. Wyjątki od tej reguły stanowią Biała Struga, Dopływ ze Słonaw, Dopływ z Zalesia oraz Pomorka, które płyną w kierunku wschodnim. Dopływ z Dziewierzewa zasila natomiast Kanał Wapno-Laskownica, podobnie jak Gołaniecka Struga. Według podziału Polski na 172 JCWPd

przestrzennego gminy Kcynia. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany Studium” dla projektu sporządzanego na podstawie uchwały nr L/384/2022 z dnia 29 września 2022r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kcynia.

(źródło:www.pgi.gov.pl), obszar gminy Kcynia znajduje się w większości na obszarze JCWPd oznaczonej numerem 35, w następnej kolejności pod względem powierzchni na obszarze 43 i 42. Ponadto gmina Kcynia znajduje się na obszarze 3 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, to jest GZWP 138 – Pradolina Toruń-Eberswalde, GZWP 139– Dolina kopalna Smogulec-Margonin oraz GZWP 143 – Inowrocław-Gniezno:

- pradolina Toruń – Eberswalde (nr 138) – zbiornik o powierzchni 1 862,80 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 192 720 m³/d. Położony jest na głębokości od 20 m p.p.t. do 60 m p.p.t. Na przeważającym obszarze GZWP nr 138 stwierdzono II, III, lokalnie IV i V klasę jakości wód. Wody klasy II i III występują zwykle w obrębie tarasów wysokich pradoliny i na wysoczyznach, wody klasy IV i V na obszarach torfowisk oraz w rejonach zabudowy i intensywnego rolnictwa – najczęściej ma to miejsce w centralnej części zbiornika. Dla GZWP nr 138 wyznaczono proponowany obszar ochronny wynoszący 1 201,9km².
- Dolina kopalna Smogulec – Margonin (nr 139) – zbiornik o powierzchni 304,5 km² i szacunkowych zasobach depozytowych wynoszących 40 800 m³/d. GZWP nr 139 jest zbiornikiem porowym czwartorzędowym, położonym w północnym rejonie Wielkopolski. Stan chemiczny wód podziemnych na obszarze całego zbiornika zaklasyfikowano jako dobry, dominują wody zaliczone do II klasy. W obrębie zbiornika udział terenów o wysokim stopniu zagospodarowania jest niewielki. Dla obszarów o dużej podatności na zanieczyszczenia stwierdzono konieczność wyznaczenia obszarów ochronnych. Powierzchnia proponowanego obszaru ochronnego GZWP nr 139 wynosi ok. 5,1 km², niewielkim fragmentem przekracza teren zbiornika, ochronę ukierunkowano na zabezpieczenie wód poziomu zbiornikowego przed zagrożeniami związanymi z rolniczą formą użytkowania terenu.
- Subzbiornik Inowrocław – Gniezno (nr 143) – zbiornik o powierzchni 4 995 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 92 552 m³/d. Położony jest na głębokości od 90 m p.p.t. do 140 m p.p.t. Na przeważającym obszarze Zbiornika stwierdzono wody II klasy jakości. Lokalnie, w południowo wschodniej części występują wody należące do I klasy. Nie wyznaczono dla tej GZWP obszaru ochronnego.

Gmina Kcynia jest gminą gdzie dominują grunty wykorzystywane rolniczo. Jednakże na całym obszarze znajdują się rozrzucone zadrzewienia i lasy, są to głównie drzewostany sosnowe. Gatunkami uzupełniającymi są: dąb, buk, jesion, olsza czarna, brzoza, modrzew, osika, daglezja, świerk, grab, lipa, klon. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wg danych GUS na koniec 2020 r. wynosiła 825,32 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 21,7%, co jest wartością niższą od średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (23,5%). Obszar gminy należy do nadleśnictwa Szubin oraz nadleśnictwa Podanin. Największe kompleksy leśne znajdują się w północno-wschodniej, północnej oraz wschodniej części gminy. Na terenie gminy zlokalizowany jest rezerwat leśny „Grocholin” oraz szereg pomnikowych drzew różnych gatunków.

Na obszarze gminy Kcynia znajdują się²:

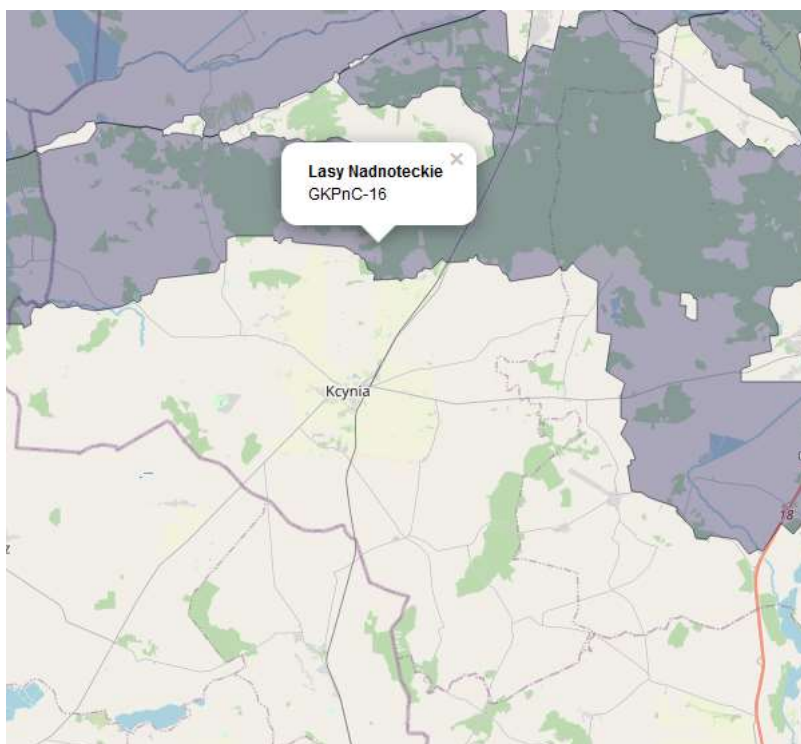
- Obszar Natura 2000 - Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001 – celem ochrony obszaru OSO jest dolina rzeki Noteci jako miejsce liczego występowania gatunków ptaków: 18 z Załącznika I Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa tzw. Dyrektywy Ptasiej min.: orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, kania czarna *Milvus migrant*,

² Poza pomnikami przyrody oraz jednym użytkiem ekologicznym, wszystkie te formy chronione znajdują się poza obszarami zmian studium, w większości w znaczącej odległości, nawet kilku kilometrów. Rezerwat przyrody Grocholin położony jest 1130 m od granicy obszaru objętego zmianą studium, co jest o tyle istotne, że elektrownie wiatrowe nie mogą być lokowane bliżej niż 500 m od granic rezerwatu. Użytek ekologiczny znajdujący się w granicach zmiany studium został ustanowiony 20 lutego 2004 roku Rozporządzeniem Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z 19.01.2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne. Jest to bagno o powierzchni 0,99 ha. Znajduje się w obrębie Dębogóra, na działce nr 206/3LP. W centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody jest określone jako ostoja ptaków.

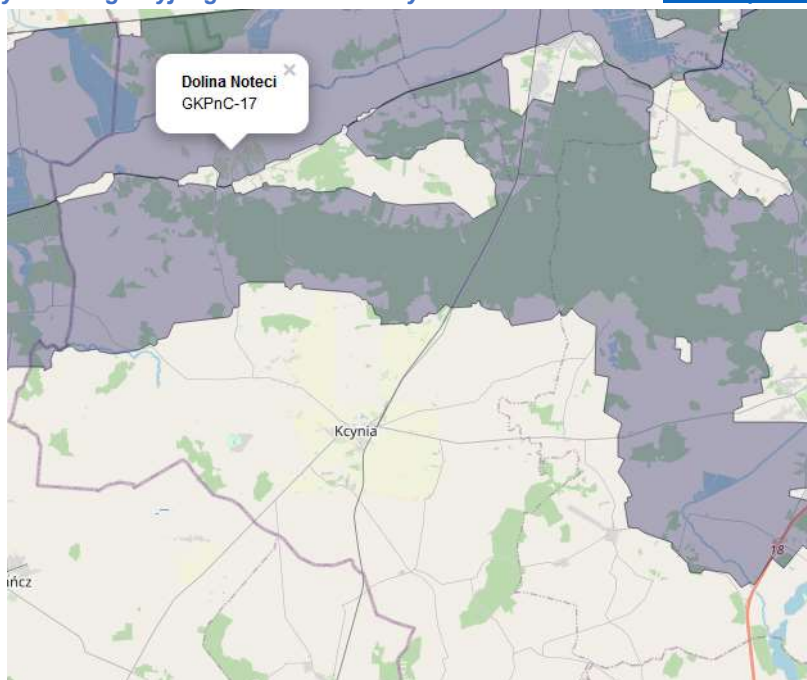
kania rdzawa *Milvus milvus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, derkacz *Crex crex*, żuraw *Grus grus* oraz 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W obrębie obszaru znajdują się 2 ostoje ptaków o randze europejskiej Stawy Ostrówek i Smogulec, Stawy Ślesin i Występ. W okresie lęgowym obszar zasiedla około 10% populacji krajowej podrózniczka, bielika i kani czarnej. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego łabędzia czarnodziobego, duże koncentracje osiąga siewka złota.

- Obszar Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 Obszar obejmuje fragment doliny Noteci między miejscowością Wieleń a Bydgoszczą. Obszar obejmuje torfowiska niskie, z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk, na zboczach doliny znajdują się płaty muraw kserotermicznych. W okolicach Goraja, Pianówki i Góry oraz Ślesina występują kompleksy buczyn i dąbrów. Obszar częściowo pokrywa się z ważną ostoją ptasią o randze europejskiej E -33, Ostoja jest też korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej.
- Obszar Natura 200 Lisi Kąt PLH040026 - obszar obejmuje ochroną siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG takie jak: wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska nakredowe, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Obszar obejmuje ochroną boczną dolinę uchodzącą do doliny rzeki Noteć. Obszar charakteryzuje się dużym udziałem łąk ekstensywnych, z licznymi stanowiskami staroduba łąkowego *Ostericum palustre*, fragmentami występują również mechowiska.
- Rezerwat przyrody „Grocholin” – rezerwat leśny o powierzchni 12,1 ha, położony w woj.kujawsko-pomorskim, gminie Kcynia w okolicy wsi Grocholin. Rezerwat został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 7 października 1967r. Celem utworzenia była ochrona łągu jesionowo-olszowego oraz grąd. Na terenie rezerwatu znajdują się pomnikowe dęby szypułkowe. W runie leśnym można odnotować rośliny tj: kokorycz pusta, ziarnopłon wiosenny, gajowiec żółty, prosownica rozpięzchła, podagrycznik pospolity i zawilec gajowy.
- Użytki ekologiczne - na terenie gminy utworzono 15 użytków ekologicznych, zlokalizowane głównie w rejonie miejscowości Sipiory i Studzienki. Są to pozostałości ekosystemów mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.³
- Stanowiska chronione i rzadkie gatunki roślin:
 - Bluszcz pospolity – w miejscowości Laskownica (oddział, pododdział 228, 227b, 229c, d, 330b,d,g, 331k), park dworski w Chwaliszewie, park dworski w Smogóleckiej Wsi,
 - Chrobotek – Laskownica 213b,
 - Dziewięciśl bezłodygowy – Laskownica 216k.

³ Uzupełniająco – na terenie gminy znajduje się także 46 pomników przyrody – są to w większości drzewa lub aleje

Ryc. Lokalizacja korytarza migracyjnego GKPnC-16 Lasy Nadnoteckie. Źródło: www.mapa.korytarze.pl

Ryc. Lokalizacja korytarza migracyjnego GKPnC-17 Dolina Noteci. Źródło: www.mapa.korytarze.pl

Dolina Noteci jest korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej zarówno w kontekście sezonowych wędrówek ptaków, jak i migracji ssaków kopytnych i drapieżnych. Na obszarze gminy Kcynia zlokalizowane są dwa korytarze ekologiczne: GKPnC-17 Dolina Noteci oraz GKPnC-16 Lasy Nadnoteckie. Powyższe korytarze należą do Krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska, pełniąc funkcję krajowych korytarzy ekologicznych. **Korytarz Północno-Centralny (KPnC)** rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, przechodzi przez Lasy Mielnickie, dolinę Bugu, Puszcze Białą, gdzie rozdziela się na dwa główne odgałęzienia – jedno prowadzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcze Kurpiowską i Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy, a drugie dochodzi do Lasów Włocławskich poprzez Puszcze Kampinoską i dolinę Wisły, skąd przez Puszcze Bydgoską, Lasy Sarbskie, Puszcze Notecką i Lasy Lubuskie dochodzi do Parku Narodowego Ujście Warty.

b) powiązania gminy z systemem przyrodniczym

Wszystkie istotne elementy środowiska przyrodniczego gminy Kcynia stanowią fragmenty większych jednostek, mających swoje kontynuacje w sąsiednich gminach. Jednostki te cechują się zróżnicowanym charakterem i zróżnicowaną wielkością. W przypadku niektórych zagadnień, zwłaszcza stosunków wodnych oraz zanieczyszczeń powietrza, podkreślić należy fakt zachodzenia wzajemnych interakcji – jakkolwiek zmiana stanu spowodowana na terenie gminy Kcynia, z bardzo dużym prawdopodobieństwem będzie odczuwalna także poza jej granicami, podobnie – zmiany stanu zaistniałe poza granicami gminy, mogą dotyczyć także tego aspektu na terenie gminy.

Analizując „osadzenie” gminy Kcynia w systemie przyrodniczym należy zwrócić uwagę zwłaszcza na następujące aspekty:

- a) wielkie formy morfologiczne - podstawowe jednostki świadczące o morfologii gminy mają swoje kontynuacje (niekiedy bardzo obszerne - gmina zajmuje tylko minimalną ich część) w obszarach sąsiednich - do form wielkopowierzchniowych o znacznej rozciągłości należy zaliczyć zwłaszcza pradolinę (Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka) oraz wysoczyznę obejmującą południową część gminy
- b) rzeźba terenu – bezpośrednią konsekwencją form fizyczno-geograficznych jest rzeźba terenu - skoro więc gmina jest osadzona w wielkich jednostkach morfologicznych, to także jej rzeźba będzie nawiązywała do rzeźby obszarów sąsiednich. Rzeźba terenu w gminie ma kontynuację w sąsiednich gminach - dotyczy to pradoliny, reprezentowanej w podobnym układzie i bardzo podobnym charakterze także na terenie gmin Wapno, Gołańcz, Szubin, Nakło, Sadki i Żnin.
- c) położenie w sieci hydrograficznej – wody powierzchniowe na terenie gminy mają swe kontynuacje w sąsiednich obszarach - uwagę zwraca tu zwłaszcza Noteć. O hydrologicznych powiązaniach gminy z sąsiednimi obszarami świadczy także fakt, iż część terytorium gminy jest odwadniana do cieków biegnących poza jej granicami.
- d) wody podziemne – zbiorniki wód podziemnych obejmujące obszar gminy mają swe kontynuacje w sąsiednich gminach. Bardzo rozległe są zwłaszcza zbiorniki nr 138 i 143, ale nawet najmniejszy zbiornik 139 obejmuje 7 gmin.
- e) położenie w sieci korytarzy ekologicznych – gmina leży w przebiegu korytarzy ekologicznych wyznaczonych przez Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży; przez jej teren biegną dwa korytarze w układzie równoleżnikowym: Lasy Nadnoteckie GKPNc-16 oraz Dolina Noteci GKPNc-17 – obydwie są częścią bardzo rozbudowanego systemu ogólnokrajowego i mają swoje kontynuacje w obszarach sąsiednich. Są to elementy Korytarza Północno-Centralnego (KPNc) łączącego Puszcze Białowieską na wschodzie (granica z Białorusią) z Parkiem Narodowym Ujście Warty na zachodzie (granica z Niemcami).
- f) gleby – pokrywa glebowa (pod względem typów gleb oraz jej jakości) ma swą kontynuację w sąsiednich jednostkach
- g) lasy - lasy na terenie gminy są częścią kompleksu porastającego także gminy Szubin i Nakło;
- h) system obszarów chronionych – gmina zwłaszcza w północnej części objęta jest ochroną i dwie z trzech form objętych siecią Natura 2000 mają kontynuację w sąsiednich gminach: Obszar Natura 2000 - Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001 oraz Obszar Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004.
- i) stan środowiska – sąsiednie gminy prezentują podobny charakter funkcjonalny, a więc także podobny charakter i intensywność generowanych zanieczyszczeń – stan środowiska, ale także czynniki zewnętrzne go kształtujące, są w tych jednostkach – podobne.

c) ogólna charakterystyka stanu środowiska oraz istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Gmina Kcynia leży w niezbyt silnie zurbanizowanej części województwa, w dosyć odległości do silnych ośrodków przemysłowych, w tym także dużych emitatorów różnego rodzaju zanieczyszczeń i źródeł różnego rodzaju zagrożeń dla środowiska.

Gmina nie jest przedmiotem szczegółowych badań wykonywanych przez inspekcję ochrony środowiska, co pośrednio potwierdza brak istotnych z punktu widzenia województwa (czy chociażby ponadlokalnych) zagrożeń. Niestety sposób prowadzenia pomiarów stanu środowiska i publikacji ich wyników, w dużym stopniu utrudnia charakterystykę tak małych obszarów, jakimi są poszczególne gminy – szereg danych publikowanych jest sumarycznie dla powiatów, lub też są to mechaniczne interpolacje danych zebranych w kilkudziesięciu zaledwie na terenie regionu punktach pomiarowych. Powyższe ograniczenia powodują, iż monitoring stanu środowiska jest bardzo dokładny dla poszczególnych punktów pomiarów – a te są wyznaczane zwłaszcza w miejscach szczególnie zagrożonych lub szczególnie cennych przyrodniczo. Dla pozostałych obszarów (do których zalicza się gmina Kcynia) zakres dostępnych danych i informacji jest znacznie uboższy, a niektóre zagadnienia można charakteryzować prawie wyłącznie w sposób pośredni.

Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska bada jedynie wybrane aspekty stanu i zagrożeń środowiska (i to tylko w wybranych latach), a dostępność danych jest tu znacznie niższa, niż w obszarach o dużych zagrożeniach, czy silnej degradacji środowiska.

W tabeli przedstawiono potencjalny wpływ na środowisko różnego rodzaju funkcji realizowanych na terenie gminy oraz w jej sąsiedztwie.

Tabela. Potencjalny wpływ na środowisko różnego rodzaju funkcji

funkcja	potencjalne zagrożenia środowiska (przykładowe)
mieszkaniowa	wiąże się dużą koncentracją zaludnienia, ingerencją w krajobraz, generowaniem antropopresji o różnym charakterze i różnym natężeniu (zanieczyszczenia, ścieki, ruch pojazdów, niska emisja z urządzeń grzewczych, itp.)
rolnicza	w obszarach o dużej przydatności dla rolnictwa następuje jego intensywny, wielkoskalowy i wysokotowarowy rozwój, ma miejsce intensywne użytkowanie terenu, chemizacja, scalanie gruntów i likwidacja śródpolnych ostoi zwierząt produkcja o charakterze podmiejskim (warzywnictwo i sadownictwo) wiąże się z podwyższoną chemizacją, redukcją bioróżnorodności, a uprawy pod folią skutkują wzmożoną emisją z urządzeń grzewczych
wytwórcza (przemysłowa, rzemieślnicza)	bardzo różny charakter oddziaływań w zależności od specyfiki prowadzonych działalności, w tym: zajętość terenu, wpływ na krajobraz, generowanie różnego rodzaju zanieczyszczeń, generowanie ruchu pojazdów
komunikacyjna	hałas, zanieczyszczenia powietrza, zagrożenia dla bezpieczeństwa, znaczna zajętość terenu, tworzenie barier w ciągłości przestrzeni i środowiska przyrodniczego, skażenie gleb w sąsiedztwie
infrastruktury technicznej	zróżnicowane możliwości oddziaływań w zależności od rodzaju infrastruktury – oddziaływanie na krajobraz, możliwość skażeń w wyniku awarii, promieniowanie elektromagnetyczne, zajętość terenu, itp.
magazynowo-składowa	znaczny ruch pojazdów samochodowych (przewozy towarów), znaczna zajętość terenów, wprowadzanie zabudowy wielokubaturowej niejednokrotnie bardzo niekorzystnie oddziałującej na krajobraz

Źródło: Opracowanie własne

Rolniczy charakter dużej części gminy powoduje generowanie licznych zagrożeń pochodzących z produkcji rolnej. Jest to przede wszystkim degradujący wpływ na jakość wód – z jednej strony poprzez spływ w kierunku cieków, a z drugiej poprzez infiltrację do wód gruntowych w obniżeniach bezodpływowych na wysoczyźnie. Intensywna gospodarka rolna zubaża także bioróżnorodność, poprzez dążenia do scaleń, likwidacji zieleni śródpolnych, degradacji i w konsekwencji likwidacji oczek i cieków wodnych. Nie tylko w bezpośredniej strefie krawędziowej, ale wszędzie w rejonie wcinających się w wysoczyznę dolinek, działalność rolnicza bardzo nasila procesy erozyjne .

W kontekście potencjalnych lub rzeczywistych istotnych problemów ekologicznych gminy Kcynia, wskazać należy zwłaszcza:

- dosyć intensywny ruch komunikacyjny – zwłaszcza na drogach wojewódzkich,
- ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych,

- zagrożenia degradacji krajobrazu związane z rozwojem obiektów stanowiących dominanty wysokościowe, zwłaszcza elektrowni wiatrowych i linii elektroenergetycznych,
- zagrożenia związane z prowadzeniem gospodarki rolnej (różne aspekty oddziaływań rolnictwa) - związane z uprawami polowymi (pojawia się tu zagrożenie zwiększonej erozji w obszarach o znacznym nachyleniu terenu, jak też zanieczyszczeń nawozami wód wskutek spływu powierzchniowego) oraz hodowlą, zwłaszcza w dużych gospodarstwach,
- zagrożenia związane z prowadzeniem pozostałych działalności gospodarczych w największych miejscowościach, zwłaszcza na terenie miasta,
- zagrożenie niską emisją z mało wydajnych urządzeń grzewczych zainstalowanych w domostwach (zwłaszcza instalacje wykorzystujące węgiel kamienny) – problem jest zauważalny przy niesprzyjających uwarunkowaniach klimatycznych (zwłaszcza w okresie jesiennym),
- ryzyko skażenia środowiska w związku z katastrofą komunikacyjną na drogach biegnących przez teren gminy (i przecinających wrażliwe doliny rzeczne).

Wskazane powyżej problemy środowiskowe nie mają żadnego wpływu na zagadnienia wprowadzane do Studium w analizowanej zmianie.

3. Charakterystyka zmian wprowadzanych przez zmianę Studium oraz ich potencjalny wpływ na rozwój gminy

Zmiany wprowadzane do Studium

W przypadku analizowanego projektu Studium, zmiana dotyczyła uwzględnienia nowych złóż kopalin (28 złóż) oraz 14 terenów górniczych. Są to zmiany wyłącznie w części dotyczącej uwarunkowań – a więc stwierdzenia stanu, który ma miejsce w gminie. W dodatku jest to zmiana wynikająca nie tyle z dokonania odkrycia powyższych złóż, co z woli dokonania uzupełnienia dokumentu Studium dla zapewnienia jego aktualności. Należy pamiętać, że część dotycząca uwarunkowań nie formułuje zamierzeń dotyczących polityki rozwoju, tylko stwierdza stan istniejący. W takiej sytuacji wykonanie typowej prognozy oddziaływania na środowisko jest bezcelowe – nie można oceniać potencjalnego oddziaływania na środowisko istniejącego naturalnego zasobu środowiska, a już prowadzona działalność którą się z przyczyn formalnych stwierdza w studium (teren górniczy potwierdza formalne prowadzenie lub zainteresowanie działalnością górniczą), nie może podlegać typowej prognozie. Celem prognozy jest bowiem stwierdzenie, jakie oddziaływania mogą się pojawić wskutek realizacji ustaleń dokumentu, a nie przy potwierdzeniu w dokumencie stanu zastanego, czyli działalności już prowadzonych. W takiej sytuacji dokument Studium nie powoduje możliwości zaistnienia nowych, nieobecnych dotąd oddziaływań.

Zmiana Studium stwierdza w rozdziale Część I - UWARUNKOWANIA w rozdziale „WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH” występowanie następujących złóż surowców mineralnych:

ID oraz KOD	Nazwa złoża	Kopalina	Pow. złoża (ha)	Uwagi
16774	Józefkowo I	Piaski i żwiry	15.972 ha	złożo zagospodarowane - E
1974	Kcynia III	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	0.898 ha	eksploatacja złoża zaniechana - Z
18428	Mieczkowo 15	Piaski i żwiry	1.837 ha	złożo zagospodarowane - E
18429	Mieczkowo 16	Piaski i żwiry	1.999 ha	złożo rozpoznane szczegółowo - R
2878	Mieczkowo II	Piaski i żwiry	11.414 ha	eksploatacja złoża zaniechana - Z
5891	Mieczkowo III	Piaski i żwiry	1.199 ha	eksploatacja złoża zaniechana - Z

15272	Mieczkowo IX - Pole A i Pole B	Piaski i żwiry	1.458 ha	złoże eksploatowane okresowo - T
9715	Mieczkowo V	Piaski i żwiry	1.269 ha	eksploatacja złoże zaniechana - Z
10996	Mieczkowo VI	Piaski i żwiry	0.980 ha	eksploatacja złoże zaniechana - Z
11430	Mieczkowo VII	Piaski i żwiry	0.700 ha	eksploatacja złoże zaniechana - Z
15549	Mieczkowo X	Piaski i żwiry	3.351 ha	złoże eksploatowane okresowo - T
15894	Mieczkowo XI	Piaski i żwiry	1.826 ha	złoże zagospodarowane - E
17680	Mieczkowo XII	Piaski i żwiry	1.990 ha	złoże rozpoznane szczegółowo - R
17791	Mieczkowo XIII	Piaski i żwiry	1.994 ha	złoże zagospodarowane - E
18236	Mieczkowo XIV	Piaski i żwiry	1.994 ha	złoże rozpoznane szczegółowo - R
6898	Sipiory I	Piaski i żwiry	1.784 ha	eksploatacja złoże zaniechana - Z
8153	Sipiory II	Piaski i żwiry	0.908 ha	eksploatacja złoże zaniechana - Z
12360	Sipiory III	Piaski i żwiry	1.638 ha	złoże eksploatowane okresowo - T
13836	Sipiory IV	Piaski i żwiry	1.960 ha	eksploatacja złoże zaniechana - Z
20454	Sipiory IX	Piaski i żwiry	1.990 ha	złoże rozpoznane szczegółowo - R
13835	Sipiory V	Piaski i żwiry	1.988 ha	złoże zagospodarowane - E
17915	Sipiory VI	Piaski i żwiry	4.342 ha	złoże zagospodarowane - E
18222	Sipiory VII	Piaski i żwiry	4.120 ha	złoże rozpoznane szczegółowo - R
19926	Sipiory VIII	Piaski i żwiry	1.987 ha	złoże zagospodarowane - E
20455	Sipiory X	Piaski i żwiry	2.000 ha	złoże rozpoznane szczegółowo - R
2834	Studzienki II	Piaski i żwiry	2.418 ha	eksploatacja złoże zaniechana - Z
2836	Studzienki III	Piaski i żwiry	5.732 ha	eksploatacja złoże zaniechana - Z
5683	Wisławica	Złoże kredy	13.556 ha	złoże rozpoznane szczegółowo - R

W rozdziale „WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH” stwierdza występowanie następujących obszarów górniczych:

Aktualne:

- Iwno I – nr rejestru 10-2/4/270
- Mieczkowo XI - nr rejestru 10-2/6/576
- Mieczkowo XII - nr rejestru 10-2/7/605
- Sipiory III - nr rejestru 10-2/4/263
- Mieczkowo 15 - nr rejestru 10-2/7/672
- Sipiory VI - nr rejestru 10-2/7/693
- Mieczkowo IX - pole B - nr rejestru 10-2/5/404/b
- Mieczkowo XIV - nr rejestru 10-2/7/704
- Mieczkowo X - nr rejestru 10-2/6/498
- Sipiory V - nr rejestru 10-2/6/556
- Mieczkowo IX - pole A - nr rejestru 10-2/5/404/a
- Józefkowo I - nr rejestru 10-2/6/548

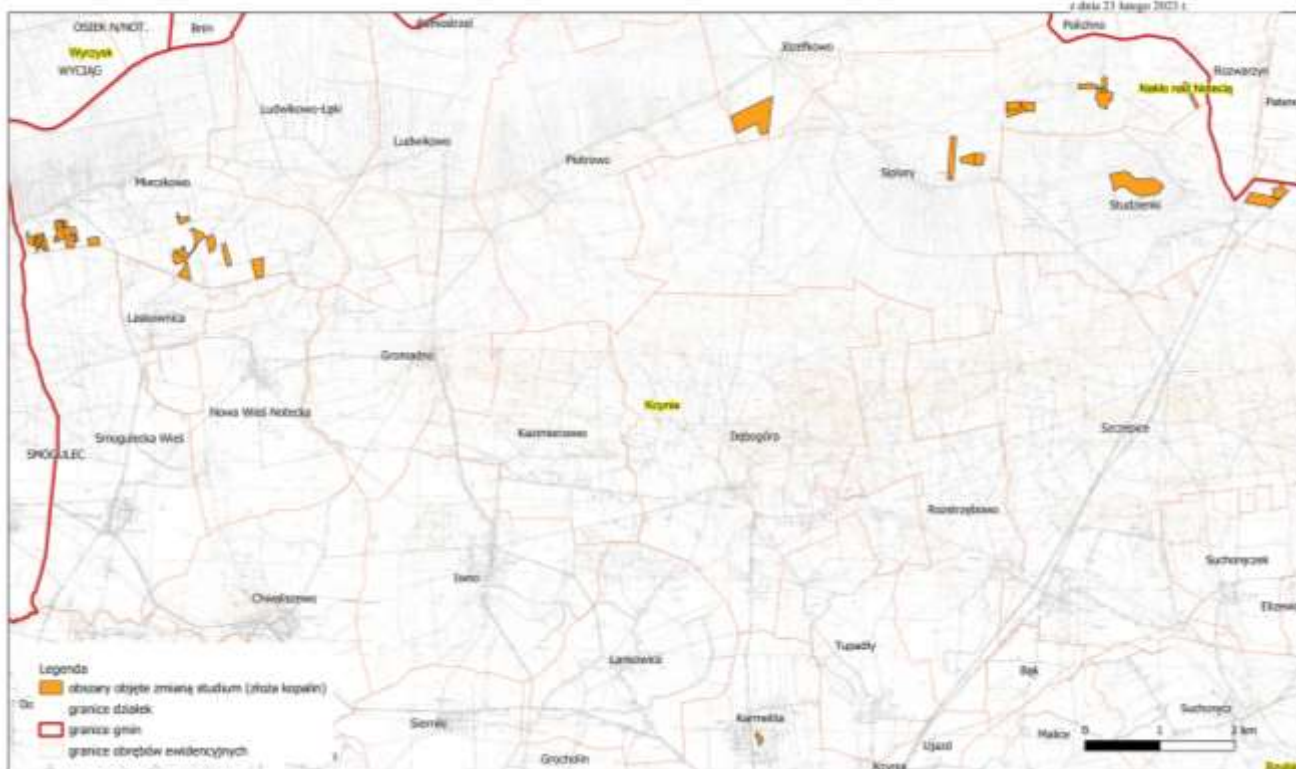
- Mieczkowo XIII - nr rejestru 10-2/7/600
- Mieczkowo 16 - nr rejestru 10-2/7/675
- Sipiory VIII - nr rejestru 10-2/7/707
- Iwno III - nr rejestru 10-2/6/593

Zniesione

- Kcynia – nr rejestru 10-2/2/81
- Mieczkowo II - B/I-II – nr rejestru 10-2/1/11
- Mieczkowo II – D – nr rejestru 10-2/1/53
- Mieczkowo IIC – nr rejestru IV/1/29
- Mieczkowo IV – nr rejestru 10-2/2/84
- Sipiory I – nr rejestru IV/1/23
- Studzienki III – nr rejestru IV/1/38
- Kcynia III – nr rejestru IV/1/49
- Mieczkowo III – nr rejestru IV/1/4
- Mieczkowo V – nr rejestru 10-2/2/103
- Mieczkowo VI – nr rejestru 10-2/3/181
- Mieczkowo VII – nr rejestru 10-2/3/203
- Sipiory II – nr rejestru 10-2/1/37
- Sipiory IV – nr rejestru 10-2/6/557
- Studzienki III – nr rejestru IV/1/38

Obszary objęte zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Załącznik do uchwały Nr I.VIII/443/2023
Rady Miejskiej w Krynku
z dnia 21 marca 2023 r.

Wpływ wprowadzanych zmian na zmiany liczby ludności

Wprowadzana zmiana nie będzie miała żadnego znaczenia dla zmian liczby ludności. A więc nie wpłynie na środowisko poprzez generowanie pośrednich oddziaływań.

Wpływ wprowadzanych zmian na rozwój i profil gospodarczy gminy

Wprowadzana zmiana może wpłynąć pośrednio na:

- Funkcję rolniczą – ograniczając możliwość prowadzenia upraw na terenach, w których podejmie się eksploatację surowców.
- Rozwój przedsiębiorczości – w sferze eksploatacji kopalin, ale pośrednio także w sferze transportu ciężarowego i budownictwa.

W takim kontekście należałoby dostrzegać bardzo pośrednie związki pomiędzy wprowadzaniem złóż do studium, a możliwym wpływem na środowisko przez działalności generowane wtórnie. Należy też jednak od razu podkreślić, że wyłączenia z produkcji rolnej ze względu na skalę (łącznie ponad 90 ha, ale w 28 lokalizacjach) nie będzie znaczące, natomiast ruch pojazdów transportujących urobek może być zauważalny ze względu na rozproszenie tych terenów na dużej powierzchni.

Wpływ wprowadzanych zmian na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy

Wprowadzana zmiana ma zbyt mały zasięg terytorialny i powoduje zbyt słabe powiązania z innymi dziedzinami życia społeczno-gospodarczego i innymi elementami przestrzeni, by wpłynęła na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy.

4. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko – wynikające ze zmian wprowadzonych do Studium

Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000, zostały przeanalizowane z uwzględnieniem możliwego, potencjalnego wpływu na następujące aspekty środowiska:

- a) różnorodność biologiczna,
- b) ludzie,
- c) zwierzęta i rośliny,
- d) woda,
- e) powietrze,
- f) powierzchnia ziemi,
- g) krajobraz,
- h) klimat,
- i) zasoby naturalne,
- j) zabytki i dobra kultury,
- k) dobra materialne

Wprowadzenie złóż surowców

Uwzględnienie w Studium zasobów surowcowych jest obligatoryjne na mocy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – zgodnie z art. 10 ww ustawy w studium – wśród wielu rodzajów uwarunkowań - uwzględnia się także uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin.

Z kolei ustawa Prawo geologiczne i górnicze jednoznacznie wskazuje w art. 208 konieczność uwzględnienia nie uwzględnionych w Studium obszarów złóż kopalin, spełniających określony wymóg formalny. Obligo to jest na tyle silnie sprecyzowane, że w przypadku braku odpowiednich działań ze strony gminy, zagadnienie to jest przedmiotem zarządzenia zastępczego wojewody (co w praktyce oznacza, że w przypadku braku zmiany dokonanej przez radę gminy, zmiany tej dokonuje wojewoda).

Powyższe jednoznacznie wskazuje, że gmina nie ma możliwości nie uwzględnienia w Studium udokumentowanych obszarów złóż kopalin, jeśli spełniają one określone warunki formalne, kierując się

na przykład zamiarem lokalizacji w danej lokalizacji innej działalności lub kierując się wolą ochrony danej lokalizacji przed ewentualnym podjęciem eksploatacji tych surowców. Jednak – wprowadzenie złóż dotyczy wyłącznie sfery uwarunkowań rozwoju gminy i nie ma nic wspólnego z ustanowieniem kierunków dotyczących ich eksploatacji. To jest przedmiotem innego postępowania, regulowanego przez przepisy odrębne i wymagającego szczegółowej (adekwatnej do skali przedsięwzięcia) oceny oddziaływania na środowisko.

Oceniając ewentualny wpływ wprowadzenia do Studium terenów udokumentowanych złóż kopalin na każdy z wskazanych wcześniej aspektów środowiska (podlegających ocenie potencjalnych oddziaływań) – należy jednoznacznie stwierdzić, że nie ma tu żadnego wpływu.

Wieloaspektowe i najczęściej jednoznacznie negatywne oddziaływania pojawią się dopiero na etapie podjęcia eksploatacji – ale co wymaga podkreślenia – wprowadzane zmiany Studium nie mają intencji doprowadzenia do eksploatacji kopalin (zmiana Studium w ogóle nie odnosi się do tego zagadnienia – będzie ono regulowane przez przepisy odrębne oraz ogólne ustalenia Studium, które nie podlegają zmianie), a jedynie spełnienie obowiązku uwzględnienia tych zagadnień w dokumencie Studium.

Niniejsza prognoza nie może odnosić się do oddziaływań będących konsekwencją prowadzenia eksploatacji surowców w tych złożach, które obecnie są do Studium wprowadzane. Warto jednak zauważyć, że dla połowy złóż wg informacji zawartej w projekcie zmiany Studium ustanowiono tereny górnicze, co świadczy o podjęciu konkretnych działań mających na celu eksploatację.

Odnosząc się do rozmieszczenia wprowadzanych złóż w przestrzeni gminy oraz szczegółowych uwarunkowań wynikających z ich położenia, już po bardzo pobieżnej ocenie uwarunkowań należy zwrócić uwagę, że:

- Poza złożem Karmelita, wszystkie układają się w pas leżący w północnej części gminy – na skraju wysoczyzny, w obszarze sandru
- Mają miejsce dwie główne koncentracje: Mieczkovo-Laskownica oraz Sipiory-Studzienki
- Złoża w rejonie Sipiory-Studzienki leżą albo na terenie albo w bezpośredniej bliskości obszaru Natura 2000 „Lisi Kąt” – jakkolwiek działalność związana z eksploatacją lub transportem urobku w założeniu powinna tu być przedmiotem niezwykle drobiazgowego postępowania, przy przyjęciu podstawowego założenia, że jest to działalność niepożądana, niezwykle ryzykowna i w przypadku występowania kopaliny pospolitej, możliwej do łatwego pozyskania w innych lokalizacjach – nie powinna być prowadzona (koszty środowiskowe są niewspółmiernie wysokie w stosunku do korzyści społecznych i gospodarczych pozyskania surowca)

W przypadku wszystkich pozostałych wprowadzanych złóż, ewentualne eksploatacja będzie się wiązać z licznymi oddziaływaniami (w każdym indywidualnym przypadku znaczenie tych oddziaływań należy oceniać nieco inaczej, ze względu na specyfikę danej lokalizacji i jej sąsiedztwa). Podjęcie eksploatacji w każdym przypadku wymagać będzie indywidualnej, szczegółowej oceny możliwych skutków środowiskowych. Jednak bardzo pobieżna ocena uwarunkowań wskazuje, że dla części złóż prawdopodobnie nie są one na tyle silnie kontrowersyjne i prawdopodobnie (jeśli nie zostaną ujawnione w wyniku szczegółowej analizy dodatkowe uwarunkowania) można je będzie zaakceptować jako dające możliwość realizacji szeroko rozumianego interesu społecznego i gospodarczego przy powodowaniu relatywnie ograniczonych strat w środowisku. Jednak jak wskazano wcześniej – w przypadku pozostałych, już bardzo pobieżna ocena wskazuje na diametralnie odmienną ocenę.

Reasumując należy podkreślić, że etap studium jest zbyt wczesny do rozważań rzeczywistego charakteru oddziaływań – zwłaszcza jeśli wskazuje się kilkadziesiąt terenów. Wszystkie możliwe negatywne oddziaływania mogą wystąpić – ale w zależności od konkretnej lokalizacji – ich rzeczywisty zakres oddziaływań może być zróżnicowany.

5. Ustalenia końcowe

a) potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (tzw. „opcja zerowa”).

W przypadku zagadnienia wprowadzenia do Studium złóż surowców – brak jest w ogóle możliwości zaniechania tego działania. Z przepisów prawa wynika, że w przypadku braku działań w tym kierunku ze strony gminy, zostałyby one wprowadzone poprzez działania wojewody.

Można więc uznać, że opcja zerowa nie różni się od realizacji ustaleń Studium.

b) analiza możliwości zastosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem wdrażania ustaleń projektu Studium

Analiza możliwości zastosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem wdrażania ustaleń projektu Studium – w przypadku wprowadzania do studium złóż kopalin i terenów górniczych - jest całkowicie bezzasadna.

c) analiza możliwości rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Analiza możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Studium jest bezzasadna w aspekcie wprowadzenia do Studium złóż surowców.

d) propozycja monitoringu skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Zmiany wprowadzane w analizowanej zmianie Studium powinny skutkować uzupełnieniem systemu monitorowania Studium – sformułowanego w stosunku do zasadniczego dokumentu Studium (to znaczy – do Studium, które ulega analizowanej zmianie), w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej dla zmienianego obecnie Studium.

W szczególności należy wprowadzić się następujące uzupełnienie: dodać wskaźnik: „liczba złóż kopalin na terenie gminy”; źródłem danych są tu zasoby internetowe (udostępniane bazy danych) Państwowego Instytutu Geologicznego – pozyskanie danych następuje poprzez coroczną analizę własną wykonywaną przez Urząd Miasta.

e) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Skutki wprowadzanych zmian do Studium nie będą więc mieć znaczenia transgranicznego w rozumieniu art. 58 ustawy Prawo ochrony Środowiska.

f) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kcynia.

Obowiązek sporządzenia prognozy wynika z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 roku Nr 199 poz. 1227). Zgodnie z powyższą ustawą, prognoza powinna w oparciu o informacje o zawartości (ustaleniach) dokumentu, którego dotyczy oraz o stanie środowiska obszaru, którego dotyczy określać, analizować i oceniać prognozowane zmiany tego stanu w przypadku:

- braku realizacji projektowanego dokumentu (tzw. „opcja zerowa”),

- podjęcia realizacji tego dokumentu.

W tym drugim przypadku prognoza powinna analizować przewidywane oddziaływania na: sieć Natura 2000, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne (uwzględniając zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy).

Podstawowe znaczenie dla niniejszej Prognozy ma fakt, że została ona wykonana dla zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W przypadku zmiany Studium, prognoza odnosi się wyłącznie do wprowadzanych zmian – poprzez ocenę bezpośredniego i pośredniego wpływu dokonywanych zmian na procesy rozwojowe, które będą zachodziły w gminie – prognozuje ich konsekwencje w zakresie oddziaływań na środowisko. Prognoza pomija więc pozostałe ustalenia Studium – które nie są przedmiotem danego procesu planistycznego i na które wprowadzana zmiana nie będzie mieć wpływu. Wszystkie te ustalenia Studium, poza wprowadzanymi zmianami – były przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko na etapie tworzenia obowiązującego dotąd Studium, które obecnie podlega zmianie.

Podkreślić należy, że pojęcie „zmiany Studium” nie jest jednoznaczne i każdorazowo może mieć inny charakter. Z formalnego punktu widzenia, zmianą może być zarówno wprowadzenie pojedynczych „nowych zagadnień” do przestrzeni gminy ale także może nią być bardzo gruntowna zmiana struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

W przypadku analizowanego projektu Studium, zmiana dotyczy wyłącznie zagadnienia uwzględnienia złóż kopalin. Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze, w przypadku udokumentowania złóż kopalin, należy je wnieść do Studium. W przypadku gminy Kcynia wymóg ten nie był respektowany – obecnie wprowadza się nie tylko złoża, ale także tereny górnicze, co wskazuje, że część złóż jest eksploatowana.

Nie jest to więc zmiana wprowadzana jako wyraz nowych aspiracji rady gminy, a jest to zmiana wymuszana przez przepisy odrębne. Zmiana taka ma więc przede wszystkim charakter „techniczny” – to znaczy służy uzupełnieniu Studium o dotąd pomijane uwarunkowanie rozwoju gminy, jakim jest stwierdzenie na jego terenie nowych złóż kopalin oraz terenów górniczych. Co ważne – wprowadzenie do Studium nowych złóż kopalin nie jest równoznaczne z ich eksploatacją. Ta zmiana dotyczy warstwy uwarunkowań a nie warstwy ustaleń Studium. Główną ideą nakazującą wprowadzenie złóż kopalin do Studium, jest konieczność posiadania aktualnego dokumentu Studium, zgodnego z wymaganiami formalnymi. Oczywiście zidentyfikowanie występowania kopaliny często wiąże się w planami jej eksploatacji, ale to nie zamiar eksploatacji jest podstawą do wniesienia ich do Studium, a sam fakt ich występowania. W przypadku analizowanego projektu Studium wprowadza się 28 złóż kopalin oraz 14 terenów górniczych. Poza jednym złożem surowców ilastych ceramiki budowlanej, są to złoża kruszywa naturalnego, piasków i żwirów.

Przedstawione powyżej geneza i zakres dokonanych zmian jest najważniejszym uwarunkowaniem dla niniejszej Prognozy – niezbędnym dla zrozumienia przyjętej metodologii oraz ograniczenia zakresu prognozy do zmian wprowadzanych w jego ustaleniach. Prognoza została dokonana dla wprowadzanych zmian, w odniesieniu do konkretnych lokalizacji, których zmiany te dotyczą (lokalnie występujące uwarunkowania skonfrontowane z wprowadzanymi zmianami, stanowią podstawę do sporządzenia niniejszej prognozy), dla następujących aspektów środowiska:

- a) system Natura 2000
- b) różnorodność biologiczna,
- c) ludzie,
- d) zwierzęta i rośliny,
- e) woda,
- f) powietrze,
- g) powierzchnia ziemi,

- h) krajobraz,
- i) klimat,
- j) zasoby naturalne,
- k) zabytki i dobra kultury,
- l) dobra materialne.

Oceniając wprowadzane w Studium zmiany w kontekście ich oddziaływań na środowisko należy zwrócić uwagę na następujące podstawowe wnioski:

1. Zmiana dotycząca wprowadzenia złóż surowców ma charakter wyłącznie formalny i jest wymuszona przepisami prawa – nie stanowi podstawy do rozpoczęcia ich eksploatacji, a rada gminy nie ma możliwości ich nie uwzględnienia w Studium.
2. W praktyce dla zmiany o takim charakterze nie jest możliwe dokonanie prognozy – bo taka zmiana nie powoduje skutków środowiskowych.
3. Ewentualne rozpoczęcie eksploatacji surowców ze złóż wprowadzanych do Studium, stanowi całkowicie odrębne postępowanie planistyczne – nie związane z wprowadzanymi złożami.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

